

SAVOGROW
KEHITYSYHTIÖ

KUNTARAPORTTI
syys-joulukuu 2024
Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

JOHDANTO

Kehitysyhtiö SavoGrow Oy on kuuden kunnan yhteinen elinkeino- ja elinvoimayhtiö Pohjois-Savon länsilaidalla ”Savon Villissä Lännessä”.

SavoGrow toimii yritysten kilpailukyvyn ja alueemme elinvoiman kehittämiseksi Keiteleellä, Pielavedellä, Rautalammilla, Suonenjoella, Tervossa ja Vesannolla. Kehitysyhtiö kokoaa yhteen omistajakuntiansa elinkeino- ja kehittämisresurssit, ja mahdollistaa ulkoisen rahoituksen hankkimisen kehittämistoimintaan. Yhtiö tekee yhdessä omistajakuntien kanssa alueen edunvalvontaa erityisesti elinkeino- ja yrityskehittämiseen liittyvissä asioissa.

SavoGrown alaisuudessa toimii marjantuotannon kehittämis- ja asiantuntijapalveluita tarjoava Marjaosaamiskeskus ja tarjoamme yritysten käyttöön Pohjois-Savon parhaat elintarvikealan tuotekehitystilat Suonenjoen Yrityspuisto Futurialla.

Kehittämistyötä tehdään pitkälti hankevetoisesti tiiviissä yhteistyössä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Hankkeiden teemat vaihtelevat kulloisenkin kehittämistarpeen mukaan – hankkeita on tällä hetkellä marjoista metalliin ja matkailusta kotoutumispalveluihin. Hanketoimintaamme rahoittavat pääasiassa Pohjois-Savon ELY-keskus ja Pohjois-Savon liitto Euroopan Unionin rahastoista.

Tähän kuntaraporttiin on koottu toimintamme tunnuslukuja ja kuvattu hankkeiden onnistumisia ja haasteita ajalla 09-12/2024.

SavoGrown yrityspalveluiden kuulumiset ja toiminta ajalla 09-12/2024

SavoGrown yrityspalveluiden syksy oli vilkkaampi kuin viime vuonna ja alueen elinkeinoelämä osoittaa varovaisia kasvun merkkejä. Kehitys on kuitenkin epätasaista. Tervossa matkailuala koki takaiskun Koskisydämen konkurssin myötä ja rakentaminen on monin paikoin vähäistä, mutta yksittäiset suuremmat rakennushankkeet tuovat elpymistä. Yritysten perustamistahti on selvästi kasvanut vuoden 2023 syksyyn verrattuna.

Keiteleen syksyyn kuului paljon henkilöstövaihdoksia, kun sekä elinkeinoasiantuntija että kunnanjohtaja siirtyivät uusiin tehtäviin. Uuden elinkeinoasiantuntijan rekry-prosessi käynnistyi lokakuussa ja paikkaan valittiin ennen vuodenvaihdetta Sari Liimatainen. Marraskuussa jätettiin rahoitushakemus teollisuustie-hankkeelle, joka tukee teollisuusalueen kehittämissuunnitelmia. Keiteleen vihreät teolliset investoinnit –kehittämishankkeen kanssa tehtiin yhteistyötä syksyn aikana sen ensimmäisissä toimenpiteissä.

Pielaveden elinkeinopalvelujen kysyntä vilkastui kesän jälkeen. Aloittavia yrittäjiä on käynyt neuvonnassa ja starttirahoja on haettu. Yritysten kehittämishankkeita on vireillä ja suunnitelluissa. Rakentaminen oli loppuvuonna edelleen hiljaista, mikä vaikuttaa alalla toimiviin yrityksiin. Alkavana vuonna odotetaan yritystoiminnan vilkastuvan ja rakennusinvestointien lähtevän vähitellen liikkeelle. TE-palvelu uudistus on saatu päätökseen ja uusi työllisyysalue on valmiina palvelemaan niin henkilöasiakkaita kuin yrityksiäkin tutuissa Duunikulman tiloissa.

Rautalammin elinkeinopalveluiden kysyntä on ollut tasaisen vilkasta koko vuoden. Uusia yrityksiä sekä yritysten kehittämishankkeita on käynnistynyt yli puolta enemmän kuluneena vuonna verrattuna edelliseen vuoteen. Rakentaminen on ollut lähes olematonta Rautalammilla usean vuoden ajan. Myös tällä sektorilla on havaittavissa pientä piristymistä. Rautalammilla käynnistyi tänä vuonna mm. uuden S-Marketin rakennusprojekti sekä Toholahden teollisuusalueen laajennushankkeet. Kaiken kaikkiaan voidaan sanoa, että elinkeinosektorilla on ollut tänä vuonna näkyvissä jo pieniä kasvun merkkejä. Toivottavasti kasvu voimistuu tulevana vuonna.

Suonenjoella Suonenjoen elinkeinopalveluja ovat yritykset ja yrittäjyyttä suunnittelevat henkilöt aktiivisesti hyödyntäneet - tapaamisia ja erilaisia yhteydenottoja oli noin 170 kappaletta syksyn aikana. Positiivista kehitystä näkyi myös siinä, että yhä useammat yritykset olivat kiinnostuneita kehittämään toimintaansa. Toisaalta investointien esteeksi muodostui joillakin yrityksillä omarahoitusosuuden rahoituksen saannin vaikeus. Kaupungin ja alueen liiketilojen ja tonttien kysynnässä oli myös pientä virkistymistä. Karhukiven bioterminaalialueen rakentaminen alkaa keväällä 2025, yrityshankintaa alueelle tehdään. Yrityksille on järjestetty erilaisia tilaisuuksia yritysten toivomilla teemoilla (mm. rahoitukseen liittyen), yritysten osallistumisaktiivisuus tilaisuuksiin on ollut heikkoa. Toivommekin vinkkejä tilaisuuksien sisällöstä, jotka olisi yrittäjille ajankohtaisia sekä tarpeellisia.

Vesannon ja Tervon alueella yritysten perustamiset ja investoinnit eivät ole elpyneet vielä loppuvuodestakaan. Tervon yritys kenttään loivat loppuvuonna varjoja uutiset Koskisydämen konkurssista. Tämä on aiheuttanut eri tahoilla pohdintoja ko. matkailualueen toiminnan tulevaisuudesta. Konkurssimenettelyt ottavat aikansa, mutta samaan aikaan on pyrittävä hakemaan uusia toimijoita ja nähtävä vaikean ajan yli. Äyskosken kalastuslupamyynti on saatu Huhujankoski Adventuresin hoitoon, joten kalastusmatkailutoiminta alueella jatkuu. Ammattikalastuksen ja kalan jalostuksen elvyttämiseen tähtäävä SavoGrown "Kalasta kasvua" -hanke sai rahoituksen ja on alueelle erittäin tervetullut, koska kalastuselinkeino on ollut Vesannon ja Tervon alueella aiemmin merkityksellinen toimiala; kalaisia järviä ja toimintiloja kalan jalostukseen on tarjolla.

Tervossa "Matkailua tukevat luontoreitti-investoinnit" -hanke sai rahoituksen ja pääsee alkamaan vuoden 2025 alkupuolella. Tervossa on valmisteltu myös satamien kunnostukseen ja avantouintipaikkaan liittyvää hanketta sekä selvitetty energiahankkeiden mahdollisuuksia. Rahoituksen saannin vaikeutuminen on puhuttanut yrityksiä, ja yrityksille suunnattu Rahoitusilta 20.11.2024 keräsikin Vesannolla hyvin osallistujia. Vesannolla koulukuljetusten osalta kunta on selvittänyt mahdollisuutta myös oman tuotannon järjestämiseen. Oman tuotannon sijaan on päädytty kilpailutukseen tuleville vuosille. Asiasta järjestettiin Liikenneöitsijailta 12.9.2024. Vesannolla saatiin kunnan Ilmastosuunnitelma valmiiksi.

Yrityspalvelut tilastojen valossa 09-12/2024

Syksyn 2024 aikana SavoGrown elinkeinopalveluja käytti tai kanssamme yhteistyötä teki 241 eri asiakasta. Asiakastapahtumia oli yhteensä 754, joista noin 60 % keskittyi toimivien yritysten palveluihin: rahoitusneuvontaan ja investointihakemuksissa avustamiseen, omistajanvaihdosneuvontaan, toimitila- ja tonttiasioihin jne. Aloittavien yrittäjien kanssa asiakastapahtumia oli 40 kpl: heille annettiin perustamisneuvontaa, kirjoitettiin starttirahalausuntoja ja autettiin laskelmien tekemisessä. Noin 26 % kaikista asiakastapahtumista oli suoraan kunnalle tehtävää työtä, kuten edustajana toimimista kunnan eri työryhmissä ja sidosryhmätapaamisissa, erilaiset selvittelyt esim. koulukuljetuksiin liittyen, kunnan raportointiin ja viestintään liittyvät työt.

Asiakkaiden ja asiakastapahtumien määrät ovat selkeästi nousseet viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna: palveltujen yritysten määrä on noussut 25% ja asiakastapahtumien määrä 31%. Syksyn aikana perustettiin 27 uutta yritystä, joiden kotikunta on SavoGrown alueella. Yritysten perustamistahti on kasvanut, sillä perustettujen yritysten määrä nousi edellisvuoteen verrattuna kymmenellä (17 kpl v. 2023). Samalla toimintansa lopettaneiden yritysten määrä on myös kasvanut: tänä vuonna lopetti 21 yritystä, kun vastaava luku vuonna 2023 oli 16.

Yritysneuvonnan lisäksi SavoGrown elinkeinoasiantuntijoiden työnkuvaan kuuluu vahvasti myös kunnan/yritysten edunvalvontaa sidosryhmätapaamisissa sekä eri kehittämistoimien viemistä eteenpäin: olemme mukana esim. kunnan teollisuusalueiden kehittämisessä, rahoituksen haussa, tuulivoima- ja kaivos Hankkeiden taustaselvittelyissä, matkailu- ja aluemarkkinoinnissa, kunnan kilpailutuksissa, koulujen yrittäjyyskasvatuksessa ja eri tapahtumien järjestelyissä.

Asiakkaiden määrä

241

Keitele	12
Pielavesi	45
Rautalampi	60
Suonenjoki	41
Tervo	13
Vesanto	17
Muut	53

Perustetut yritykset

27

Keitele	4
Pielavesi	4
Rautalampi	4
Suonenjoki	10
Tervo	4
Vesanto	1

Lakanneet yritykset

21

Keitele	2
Pielavesi	4
Rautalampi	2
Suonenjoki	7
Tervo	4
Vesanto	2

Asiakastapahtumat

754

Keitele	26
Pielavesi	113
Rautalampi	165
Suonenjoki	127
Tervo	52
Vesanto	76
Muut	195

YHDESSÄ POHDITTAVIA/KEHITETTÄVIÄ ASIOTA:

Yritysten investointirahoituksen saamiseen liittyvät ongelmat ja toisaalta yrittäjien hyvinvointi ja jaksaminen.

Yritysneuvontaa yhteistyössä hankkeiden kanssa:

SARI HYTTINEN
Elinkeinoasiantuntija
(siirtyi uusiin tehtäviin 11/2024)
Keitele

AARNO NISKANEN
Elinkeinoasiantuntija
Pielavesi

TUOMO VÄHÄSARJA
Elinkeinoasiantuntija
Rautalampi

MINNA SAARIO
Elinkeinoasiantuntija
Suonenjoki

SARI TULILA
Elinkeinoasiantuntija
Tervo ja Vesanto

JENNA TYYSKÄ
Projektipäällikkö

Asumisen uudet tuulet maakuntien rajoilla

Asumisen uudet tuulet maakuntien rajoilla- hankkeen kuulumiset

Asuminen on keskeinen osa kuntien veto- ja pitovoimaa. Tästä syystä asumisen uudet tuulet kirkastaa kuntien asumisen strategioita, suunnittelee taloudellisesti ja kestävästi toteutettuja uusia asumisen ratkaisuja, etsii uusia rahoitus- ja liiketoimintamalleja investointien tueksi ja osallistaa kuntalaisia kehittämään asuinympäristöään sekä tekee kunta- ja maakuntarajoja ylittävää yhteistyötä maaseutuasumisen kehittämiseksi.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA syyskuu-joulukuu 2024

Onnistumiset

- Hankealueen kunnat on saavutettu hyvin ja jokaisen kunnan kanssa on käyty keskustelua asumisen kehityssuunnista
- Maaseutuasumisen kehittäminen koetaan kunnissa yhteiseksi ja tärkeäksi aiheeksi
- Kunnat ilmaisevat vahvaa kiinnostusta osallistua hankkeen toimenpiteisiin

Kehitettävät asiat

- Hankkeen tapahtumista tiedottaminen ja viestin kulku kuntaorganisaation lisäksi muille asumisen sidosryhmille, joilla merkittävä vaikutus kunnan asuntotarjontaan.

Tulossa

- Strategiapaja jatkuu kevään aikana kuntakohtaisina työpajoina
- Rahapajan toiminta käynnistyy
- Osassa kuntia aloitetaan uusien suunnitelmien toteutus osana tuumapajaa
- Tutustumismatka Pohjois-Ruotsiin kesäkuussa 2025

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Hanke käynnistyi syyskuussa 2024 ja pian sen jälkeen alkoivat kuntavierailut kaikissa hankealueen 20 kunnassa. Vierailuilla esittelimme hankkeen toimenpiteitä kunnille ja kuulumme kunnissa heidän omista ideoista, tunnistetuista kehitystarpeista ja jo tehdyistä toimista asumisen kehittämiseksi. Kunnat jakavat samankaltaisia haasteita ja hankkeen toimenpiteet kohdentuvat hyvin tunnistettuihin tarpeisiin.

Todenteolla vauhtiin päästiin joulukuussa, kun ensimmäinen strategiapajan työpaja; "Asuntopoliittikka, strategia ja hyödyt" toteutui koko hankealueelle yhteisesti Teamsin välityksellä. Yhteiset strategiapajan työpajat saivat jatkoa tammikuussa, kun toinen kaikille yhteinen paja "Syttyjä kehitykseen" toteutui.

Tammikuussa käynnistyy myös työpajoihin haku. Haussa kunnat ilmoittautuvat oman kiinnostuksensa mukaan työpajoihin työstämään omia asuntopoliittisia linjauksia, uusia asumisen ideoita ja osallistavia toimia asuinympäristön viihtyvyyden lisäämiseksi. Varsinainen työpajatyöskentely alkaa maaliskuussa hakuajan päättyttyä.

Kuntien työskentely lähtee liikkeelle strategioiden työstämisellä, joiden pohjalta hiotaan olemassa olevia, tai kehitetään uusia asumisen ideoita. Osana hanketta toimii myös asiantuntijoista koostuva foorumi, Rahapaja, jonka tavoitteena on löytää keinoja taloudellisesti mahdollistaa uudet asumisen ratkaisut.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Tiedetäänkö keitä on muuttanut ja miksi he ovat muuttaneet kuntaan? Miten tietoa voitaisiin hyödyntää asumisen kehittämisessä?

Toteutusaika:	1.9.2024-31.10.2026
SG:n budjetti:	237 954€
Kohderyhmä:	Hankealueen kunnat
Partnerit:	Pihtiputaan kunta, Sydänsuomessa, NIHAK
Lisätiedot:	www.savogrow.fi/asumisen-uudet-tuulet-maakuntien-rajoilla

JESSE OJALA
TuotekehittäjäJAANA KAPUSTAMÄKI
Tuotekehittäjä

Elintarvikeeturvallisuushanke ELTUVAn kuulumiset

ELTUVAn hankkeen tarkoituksena on edistää elintarvikkeiden säilyvyyttä ja tuotteiden alkuperän tunnistamista kehittämällä prosessointimenetelmiä ja mittausanalytiikkaa elintarvikeyritysten lähtökohdista. Saavutettua osaamista voidaan hyödyntää elintarvikeyritysten toiminnan kehittämässä.

Ruoka-alan yrityksiltä vaaditaan nyt muutosjoustavuutta: kireä kilpailutilanne, tuotantokustannusten nousu ja raaka-aineiden saatavuushaasteet koettelevat. Yritykset tiedostavat, että menestys syntyy osaamisesta, sopeutumisesta ja uudistumisesta, ja ovat valmiita panostamaan tuotekehitykseen. Elintarvikkeiden laadun varmistaminen ja uusien teknologioiden käyttöönotto on merkityksellistä erityisesti vallitsevassa maailmanpoliittisessa tilanteessa.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA 09-12 2024

Onnistumiset

- Geeliytymisen kontrollointi marjapohjaisissa HPP-käsitellyissä juomissa.
- Esikäsitelyjen onnistumiset kylmäkuivatuille raaka-aineille.
- HPP-käsitellyille kala- ja vihannestuotteille saatu hyviä säilyvyytuloksia.
- Syksyn aikana julkaistu artikkeli peston HPP-käsitelystä sekä esitelty tulokset hunajan jäljitettävyyden selvittämisestä NMR-tekniikalla.

Tulossa

- Uusien raaka-aineiden, kuten lihan, testaus HPP-prosessissa.
- Mikrokapseloitujen probioottivalmisteiden HPP-soveltuvuuden testaus.
- Menetelmän kehitys HPP-käsitelystä vaikutuksesta entsyymien aktiivisuudelle.
- Kiteen kylmäkuivauslaitos avautuu Q1, joten hankkeemme ajoitus on onnistunut ja tukee yritysten kehittymistä.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan:

- Olemme jatkaneet yritysten tuotteiden soveltuvuuden testaamista HPP-prosessiin sekä tehneet tuotteiden prosessikehitystyötä. Syys-joulukuussa tehtiin kolme HPP-ajoa, joissa on testattu kahden eri yrityksen marjatuotteita ja pakkauksia. Näistä molemmat etenivät säilyvyytutkimuksiin Itä-Suomen yliopistolle. Lisäksi olemme testanneet HPP-käsitelystä vaikutusta eri rakenteen omaavien tuotteiden ominaisuuksiin.
- Marjatuotteiden geeliytymisen kontrolloimisen selvittämiseksi juomissa testasimme eri valmistajien entsyymeitä, jotta löydettiin tuotteille ominaisissa olosuhteissa toimiva entsyymi. Geeliytyminen saatiin hallittua HPP-prosessissa.
- Olemme tehneet syksyn aikana useita kylmäkuivaustestejä viiden yrityksen seitsemälle eri raaka-aineelle. Lisäksi on selvitetty raaka-aineille soveltuvia esikäsitelyitä sekä kartoitettu pakkausvaihtoehtoja.
- Selvityksen alla alueellinen kylmäkuivauspistekokeilu tk-mittakaavassa vuonna 2025.

Tulossa:

- Testit yritysten tuotteiden ja raaka-aineiden soveltuvuudesta HPP-käsitelyyn jatkuvat. Pyrimme parantamaan jo testattujen tuotteiden HPP-soveltuvuutta testaamalla eri esikäsitelyjä ja pakkausvaihtoehtoja. Samalla kylmäkuivaustestejä tullaan tekemään enenevässä määrin yritysten erilaisilla raaka-aineilla. Testattavina ovat muun muassa sienet, liha, kala ja erilaiset maitotuotteet.
- HPP-prosessoinnin vaikutuksen testaus mikrokapseloitujen probioottisten valmisteiden ominaisuuksiin.
- HPP-käsitelystä vaikutuksesta entsyymien aktiivisuuteen ei ole varmaa tietoa, joten selvitämme eri entsyymien aktiivisuutta HPP-käsitelystä jälkeen.

Toteutusaika: 1.1.2023 – 31.12.2025

SG:n budjetti: 264 952 €

Kohderyhmä: Elintarvikealan jatkojalostusta tekevät yritykset, Elintarvikeeturvallisuuteen, -kehitykseen ja tutkimukseen keskittyvät yritykset.

Partnerit: Itä-Suomen Yliopisto, Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

Lisätiedot: www.savogrow.fi/eltuva

Raija Kumpula
Projektipäällikkö
Marjaosaamiskeskus

Marjaosaamiskeskuksen hankkeiden kuulumiset

Marjaosaamiskeskus toteutti syksyllä 2024 kolmea hanketta. Näistä Marjantuotannon kilpailukyky muuttuvissa olosuhteissa (MARKO) oli jo loppusuoralla, koska hanke päättyi vuoden lopussa. Toinen meneillään oleva tiedonsiirtohanke on Monimuotisuuden lisääminen marjatiloiilla, jonka tavoitteena on lisätä monimuotisuustoimenpiteitä marjanviljelyssä. Näissä hankkeissa järjestettiin yhteisiä webinaareja ja muita tapahtumia. Uutena hankkeena alkoi syyskuun alusta Vesihiihi-hanke, joka on Itä-Suomen yliopiston hallinnoima JTF-rahoitteinen hanke biohiilen käytön lisäämiseksi vedensuodatusratkaisuihin ja kasvualustoissa. SavoGrown osatoteutus liittyy tähän jälkimmäiseen; tarkoitus on selvittää marjatunneleissa syntyvän kasvualustajätteen soveltuvuutta biohiilen raaka-aineeksi ja uudelleenkäyttöä kasvualustassa joko tunnelissa tai avomaalla. Vesihiihi-hanke jatkuu syyskuun loppuun 2026.

TIIVISTYS HANKKEIDEN ETENEMISESTÄ AJALLA syyskuu-joulukuu 2024

Onnistumiset

Opintomatka marjanviljelijöille
Belgiaan ja Hollantiin 8.-10.10.

Muut tilaisuuudet:

- Marjanviljelyn koetoimintapäivä (4.9.)
- Syyswebinaari (24.9.)
- Marraswebinaari (6.11.)
- Marjanviljelyn jouluseminaari 4.12.

Kehitettävät asiat

Tuottajaorganisaatiosta tiedottaminen oli MARKO-hankkeen keskeinen sisältö ja sen eteen on tehtävä töitä edelleen

Tulossa

Webinaari tammikuussa
Helmiseminaari 12.2.

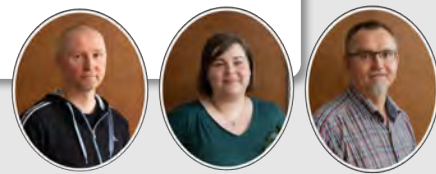
Kuvat: tutustuminen tuottajaorganisaatioon
Co-operatie Hoogstraaten Belgia,
FlevoPlant: Erik Dekker esittelee Tray-taimituotantoa Hollanti

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Miten Marjaosaamiskeskuksen toimintaa jatketaan, kun nämä hankkeet loppuvat

Toteutusaika: MARKO 1.1.2023-31.12.2024, MaMo 1.4.2024- 31.3.2026, Vesihiihi 1.9.2024-30.9.2026
SG:n budjetti: Vesihiihi 67 500 €
Kohderyhmä: Marjanviljelijät
Partnerit: Vesihiihi UEF, Savonia
Lisätiedot: www.savogrow.fi/vesihiihi

VisitSavo-matkailuympäristön kehittäminen -hankkeen kuulumiset

SAMI LYYTINEN, OUTI KINNUNEN JA JOUNI ORTJU
VisitSavo-matkailuympäristön kehittäminen

Luontomatkailu on maailmalla nostamassa suosiota entisestään. Suomessa on paljon puhdasta luontoa ja otolliset olosuhteet sen hyödyntämiseen varsinkin, kun eteläisessä Euroopassa kesät alkavat olla lämpötilan suhteen varsin kuumia. Meillä SavoGrown alueella on vielä paljon hyödyntämätöntä potentiaalia luontomatkailun saralla ja mm. siihen tämä hanke pyrkii vastaamaan. Hankkeen tavoitteena on kartoittaa ja luoda kuuden kunnan alueelle yhtenäinen luontomatkailua palveleva reitistö ja luoda sille yhtenäinen ilme sekä tuoda alueen matkailua esille.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA syyskuu-joulukuu 2024

Onnistumiset

- Kaksi uutta reittikohdetta kunnissa päätöksentekoon
- MatkailuFoorumi-toiminnan toinen tapahtuma järjestetty onnistuneesti
- Alueen digitaalista näkyvyyttä eli VisitSavo.fi-sivua ja somea kehitetty onnistuneesti
- Yrittäjiä tavattu ja sparrattu

Kehitettävät asiat

- Muutamat hankkeen kilpailutukset myöhästyneet rahoittajalta saatavan tiedon viivästyneisyydestä johtuen
- Piilokohteiden löytäminen on ollut hankalaa

Tulossa

- Seuraava MatkailuFoorumi 14.1.2025 Säviällä
- Huhtikuun alussa osallistumme omalla osastolla Kotimaan Matkailumessuille

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Syyskuun alussa pidimme toisen MatkailuFoorumin Vanhamäellä Suonenjoella. Aiheena oli pyörämatkailu ja vierailevana puhujana oli Heli Laukkanen Pyörämatkailukeskuksesta. Tapahtuma kokosi noin 25 osallistujaa eri puolilta SavoGrown aluetta. Hankkeen tiimoilta osallistuimme syyskuussa myös valtakunnalliseen VeloFinland-tapahtumaan, jossa saimme kuulla hyviä puheenvuoroja pyöräilyyn liittyvistä asioista infran kehittämisestä pyörämatkailuun.

Alueen reittien suhteen pidimme jo pari maastokatselmusta reittien kehittämiseksi ja näiden katselmusten pohjalta saimme vietyä kahta kohdetta eteenpäin kuntien päätöksentekoon sekä rahoitushakuun asti.

Marraskuussa osallistuimme Tahkolla Pohjois-Savon Matkailuparlamenttiin, jossa kuulumme Pohjois-Savon Matkailu Oy:n ja vierailevien puhujien toimesta katsaukset alueen kansainvälisen matkailun kehityksen suunnitelmista sekä muilla alueilla jo onnistuneesti toteutetuista toimenpiteistä, joista voimme ottaa oppia.

Yritysten kanssa on pidetty tapaamisia ja suunniteltu tulevia toimenpiteitä yritystoiminnan kehittämiseksi.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Miten saamme hyvät alueelta tulleet ideat toteutukseen asti? Mistä lisää yrittäjiä tarjoamaan palveluita?

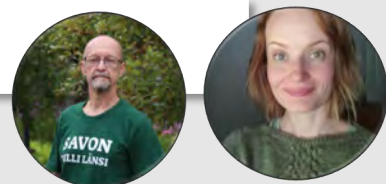
Toteutusaika: 1.4.2024 – 31.12.2025

SG:n budjetti: 288 310 €

Kohderyhmä: SavoGrown alueen matkailuyritykset, alueen asukkaat, alueelle tulevat matkailijat ja alueen kunnat

Lisätiedot: www.savogrow.fi/visitsavo

ANSSI KEMPPINEN JA SANNI KALILAINEN

Ilmastokoordinaattorit
SISU-hanke

Kuulumiset SISU-hankkeesta

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon

Syksyllä ja alkutalvesta SISU-hankkeessa on suunniteltu tulevia koulutuksia ja viety ilmastosuunnitelmia kohti päätöksentekoa.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA syyskuu-joulukuu 2024

Onnistumiset

- Ilmastosuunnitelmien toimenpiteiden vaikuttavuusarvioinnit aloitettiin lokakuussa.
- Keiteleellä pidettiin energiatapahtuma, johon kutsuttiin yrittäjiä, kuntaviranomaisia ja kyläläisiä myös lähikunnista.
- Ensimmäinen ilmastosuunnitelma hyväksyttiin joulukuussa Vesannon valtuustossa.

Poimintoja

ilmastosuunnitelmaluonnoksista

- Tavoitellaan päästöjen vähentämistä ja etenemistä kohti hiilineutraaliutta. Lisäksi hiilinielujen vahvistaminen on keskeisestä.
- Ilmastosuunnitelmien toimet koskevat kunnan toimintaa sekä sitä, miten kunta voi kannustaa ja helpottaa kuntalaisten ilmastotekoja. Nämä toimet on jo saatu valittua tuleviin ilmastosuunnitelmiin.
- Keiteleellä, Pielavedellä, Rautalammilla, Suonenjoella ja Tervossa suunnitelmat viedään valtuustojen päätettäväksi 2025 alussa.

Tulossa

- SISU-ilmastohanke järjestää helmikuussa ilmastomuutoksen sopeutumisen koulutuksen kuntapäätäjille.
- Suonenjoelle ja Keiteleelle työpajat aurinkovoiman hyödyntämisestä kunnassa. Ajankohta helmi-maaliskuu.
- SavoGrown kuntien yhteinen ilmastotilaisuus tulossa myöhemmin keväällä.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan?

Syksyn ja alkutalven aikana on päästy aloittamaan kuntien ilmastosuunnitelmaan valittujen toimenpiteiden vaikuttavuusarvioinnit. Arviointeja varten kunnista on kerätty pohjatietoja ja itse arvioinnit työstää Ramboll-yhtiö. Arvioinneista saadaan tietoa ilmastotoimien vaikutuksista päästömääriin ja kuluihin. Loppuvuonna alkoi myös ilmastovahdin kehitystyö. Ilmastovahdin meille luo Sitowise ja ensimmäisessä vaiheessa mukana ovat viisi Pohjois-Savon kuntaa, joista SavoGrown kuntia Suonenjoki ja Rautalampi.

Hankkeen Ilmastosisua arkeen –kampanja tavoitti yli 51 000 pohjoissavolaista. Kampanjassa pohjoissavolaisia haastettiin tekemään hiilijalanjälkitesti ja pohtimaan omia ilmastotekojaan. Kampanjaan osallistuneiden keskimääräinen hiilijalanjälki on noin 6400 CO₂-ekv/hlö/vuosi, henkeä kohden laskettu hiilijalanjälkitavoite vuodelle 2030 on 2500 CO₂-ekv/vuosi, joten vielä tekemistä riittää.

Hankkeessa työstettiin loppuvuoden aikana materiaaleja vähähiilisiin hankintoihin ja suunniteltiin tulevalle keväälle SavoGrown kuntien yhteistä ilmastoilmapäivää. Suunnitelmallinen ilmastotyö jatkuu siis yhteisvoimin myös vuonna 2025!

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT:

- Mitä sopeutumistyökaluja kunnissa käytetään ilmastomuutoksen vaikutuksiin varautumisessa?
- Kunnissa kannattaa mieltä jo ilmastotyön jatkon suunnittelua, kun SISU-hankkeen työ päättyy keväällä 2026.

Toteutus aika:	01.05.2023 – 30.4.2026
SG:n budjetti:	356 394 €
Kohderyhmä:	SavoGrown alueen kunnat ja asukkaat
Partnerit:	Kuopion Kaupunki, Iisalmen kaupunki ja Navitas Kehitys Oy
Lisätiedot:	www.savogrow.fi/sisu
Tavoitteet:	Kunnille ilmastosuunnitelmat koskemaan kaikkea toimintaa ja kuntalaisten ilmastotoimien edistäminen

HANNA MOILANEN
projektipäällikkö

Monipaikkaisuudesta boostia Pohjois-Savon vetovoimaan -hankkeen kuulumiset

Monipaikkaisuudesta boostia Pohjois-Savon vetovoimaan -hanke auttaa Pohjois-Savon kuntia suunnittelemaan ja toteuttamaan monipaikkaisuutta edistäviä tekoja ajalla 1.8.2024–31.7.2025. Lisäksi hankkeessa muodostetaan toimintatapa, jonka avulla kerätään säännöllisesti tietoa maakunnan monipaikkaisista henkilöistä. Kehittämistä rahoittaa Pohjois-Savon liitto AIKO-rahoituksella.

Onnistumiset

- Avoimeen pilottihakuun tuli mukavasti hakemuksia eri puolilta Pohjois-Savoa. Tutkimuksen, aluekehityksen ja kylätoiminnan asiantuntijoista koostuva asiantuntijaraati teki päätökset toteutettavista piloteista.
- Pilottityöskentely on käynnistynyt kaikilla pilottialueilla eli Kaavilla, Karttulassa, Maaningalla, Rautalammilla, Tervossa ja Vieremällä.

Kehitettävät asiat

- Huomiota tulee kiinnittää kuntien mahdollisuuteen ja resursseihin koordinoida monipaikkaisten ihmisten kuntaan kiinnittymiseen.
- Monipaikkaisuus nähdään jo monissa kunnissa mahdollisuutena ja elinvoimatekijänä. Kuinka tästä päästään strategisempaan ajatteluun ja toimintaan?

Tulossa

- Pohjois-Savon tiedonhankintamallin luomiseen tähtäviä verkkotyöpajoja järjestetään maaliskuussa. Näihin tulee kutsu kaikille Pohjois-Savon kunnille.
- Pilottityöskentely alueilla jatkuu. Pilottien kokemuksia ja tuloksia esitellään kesäkuussa 2025 avoimessa loppuseminaarissa.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Pilottityöskentely on käynnistynyt Kaavilla, Karttulassa, Maaningalla, Rautalammilla, Tervossa ja Vieremällä. Jokainen alue on itse valinnut jonkin monipaikkaisuutta edistävän teon, jonka he haluavat viedä käytäntöön kuluvan kevätkauden aikana. Pilottien teemoina on esimerkiksi vapaa-ajan asukkaiden aktivointi ja sitouttaminen kunnan kehittämiseen, etätyötilojen perustaminen, olemassa olevan etätyötilan kehittäminen tai paikkakunnalla työssäkäyvien kohtaaminen ja tervetulleeksi toivottaminen paikkakunnalle. Pilottityöskentely jatkuu yksilöllisten pilottisuunnitelmien mukaisesti.

Tiedonkeruumallin työstäminen käynnistyi kartoituksella muun Suomen vastaavista malleista. Syksyllä järjestettiin työskentelyn avaava verkkotyöpaja, johon kutsuttiin mukaan ihmisiä mm. kunnista, maakuntaliitosta, ELY-keskukselta, yrittäjäjärjestöistä ja kehittäjätoimijoiden keskuudesta. Loppuvuodesta tehtiin kysely monipaikkaisuustiedon tarpeista kuntiin. Työskentely jatkuu yhteisillä verkkotyöpajoilla, joissa muotoillaan yhdessä pohjoissavolainen tiedonkeruumalli.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Miten laadullinen tiedonkeruu monipaikkaisista ihmisistä on käytännössä mahdollista organisoida ja toteuttaa kuntatasolla vai onko se mahdollista? Miten monipaikkaisuuden edistäminen voisi näkyä kuntien strategioissa ja viestinnässä?

Toteutusaika: 8/2024 – 7/2025
SG:n budjetti: 81 931 €
Kohderyhmä: Pohjois-Savon kunnat
Lisätiedot: www.savogrow.fi/tietoa-meista/hankkeet/monipaikkaisuudesta-boostia

Jonni Markkanen
Projektipäällikkö
TechSavo-hanke

TechSavo-hankkeen kuulumiset

Kasvava osaajapula, yhteiskunnallisen murroksen aiheuttamat muutokset, tulevaisuuden liiketoimintamallit ja kyky uudistua, patistavat meidät reagoimaan. Yhteistyön avulla eri sidosryhmien kanssa edistämme yrityskentän liiketoiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä. Tämä sisältää toimenpiteitä mm. kansainvälistymiseen, kilpailukykyyn paranemiseen ja analytiikan hyödyntämiseen johtamisessa. Näiden tuloksena pk-yritykset ovat paremmin varautuneet tuleviin teknologia- ja toimintaympäristön muutoksiin erityisesti digitaalisuuteen ja kestäväan kehitykseen liittyen.

TIIVISTYS HANKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA 5-8/2024

Onnistumiset

- Useita kehitysprojekteja vireillä, uusia tullut muutamia lisää.
- Valmistelussa olleiden hankkeiden lähettäminen eteenpäin rahoittajalle

Kehitettävät asiat

- Puualaan liittyvien suunniteltujen toimenpiteiden jalkauttaminen
- Alueellisen sekä kuntarajat ylittävän yhteistyön jatkokehittäminen

Tulossa

- Iso määrä työpajoja sekä webinaareja koko hankealueella keväälle 2025: mm. [Rotia tuottavuuteen](#) – sekä [Borderland](#) -sarjat
- Yrityshankkeita valmistelussa, työtä jatketaan näiden edistämiseksi

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Osa syksyn aikana valmistelluista yrityskohtaisista kehitys- ja investointihankkeista saatiin lähetettyä eteenpäin rahoittajalle, joten rahoituksen toivottavasti varmistuessa, toimenpiteitä pyritään saamaan liikkeelle kevään aikana. Syksyille 2024 ei oltu suunniteltu erityisiä hanketoimijoiden yhteisiä toimenpiteitä, tuleva kevät tulee puolestaan pitämään sisällään useita tapahtumia.

Kohdeyritysten tilanteet ovat erilaisia, epävarmuus ja globaalit heilahtelut taloudessa vaikuttavat näkymiin, työntekijätarpeiden kohdalla mennään pääosin nykyisillä resursseilla. Muutamilla alueemme yrityksillä on kuitenkin näkyvä edelleen siitä, että työvoimaa tullaan tarvitsemaan, kun isommat tilaukset toivon mukaan konkretisoituvat. Tämä vaihtelee yritysten koon mukaan paljonkin, osaavaa työvoimaa voi olla kuitenkin haastavaa löytää suoraan täsmätarpeisiin, yleisesti tahtotilana olisi saada paikallisia ihmisiä töihin.

On huomioitava myös se, että kehittämällä yrityksen kokonaiskyvykkyyttä, imagoa ja moniosaamista mm. tuottavuutta voisi saada kasvatettua entisestään, sekä ehkäpä myös lisättyä työvoiman sitoutumista alueellemme.

Puolustusteollisuuden ja kokonaisturvallisuuden mukanaan tuomat liiketoimintamahdollisuudet kiinnostavat laajasti eri toimijoita. Lisätietoa aiheesta pyritään jalkauttamaan mm. suunnitteilla olevalla webinaarisarjalla.

Kenttätöitä jatketaan tiiviisti alueella, yhteistyö muiden toimijoiden ja sidosryhmien kanssa kehittyä kokoajan. Yritysräjapinnassa kehitystarpeet löytyvät parhaiten keskustellen yritysten edustajien kanssa, pohtimalla yhdessä miten juuri heitä voisint jelpata hankkeemme kautta.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Sijoituspalveluiden kehittäminen, sisältäen päätoimialat. Yritysten sekä yhteistyömahdollisuuksien markkinointi alueemme ulkopuolelle sis. toimitilat sekä tontit.

Toteutusaika: 01.04.2023 – 31.03.2026

SG:n budjetti: 299 505 €

Kohderyhmä: Alueen teknologiateollisuuden sekä puu- ja rakennustuotealan yritykset sekä niille palveluja tuottavat pk-yritykset

Partnerit: Iisalmen Teollisuuskylä Oy (päähankkeen toteuttaja), Savonia AMK, Navitas Kehitys Oy

Lisätiedot: <https://www.techsavo.fi/>

ELINA VÄLKKY
Projektipäällikkö

AARNO NISKANEN
Hanketyöntekijä

MINNA SAARIO
Hanketyöntekijä

Tekoälyä liiketoimintaan -hankkeen kuulumiset

Tekoäly tulee muuttamaan työelämäämme ja yritysten liiketoimintaympäristöä jo lähitulevaisuudessa. Tekoäly tarjoaa mahdollisuuksia automaatioon, tiedon tehokkaampaan analysointiin ja päätöksentekoon, personointiin ja paljon muuhun. SavoGrown Tekoälyä liiketoimintaan -hankkeen tavoitteena on tukea alueen pk-yrityksiä tekoälyn käyttöönottamisessa, edistää teknologiseen kehitykseen ja tekoälyn hyödyntämiseen liittyvää osaamista SavoGrown yritysneuvonnassa sekä pilotoida ja kehittää Yrityssalo Oy:n kanssa uudenlaista yritysneuvonnan apuvälinettä, joka hyödyntää tekoälyä.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA 09-12 2024

Onnistumiset

- SavoGrown oman henkilöstön tekoälykoulutuksia jatkettu syksyn aikana
- Yritysneuvonnan tekoälyavustaja Nohevan kehitystyötä jatkettu yhdessä Yrityssalon kanssa

Kehitettävät asiat

- Tekoäly kehittyy huimaa vauhtia, joten jää nähtäväksi onko erilliselle botille tarvetta tulevaisuudessa.

Tulossa

- Tekoäly-webinaarisarja yrittäjille, päivämäärät julkaistaan myöhemmin.
- Ilmoittaudu [postituslistalle](#), jos haluat pysyä kartalla tulevista koulutuksista

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Yritysneuvonnan tekoälyavustaja – Noheva-botti – on ollut koekäytössä SavoGrown nettisivuilla. Tekoälyavustajan kanssa käydyt keskustelut tallentuvat tietokantaan ja niitä käydään säännöllisesti läpi SavoGrown elinkeinoasiantuntijoiden, Yrityssalo Oy:n yritysneuvojen ja botin kehittäneen LastBotin muodostamassa tiimissä. Kun botti vastaa väärin tai ei osaa vastata, mietimme parannusehdotuksia tekoälyavustajan käyttämään lähdeaineistoon ja olemme mm. luoneet sille usein kysytyihin kysymyksiin mallivastauksia. Botti on edelleen ”raakile”, joka tarvitsee harjoitusta. Sitä voi käydä jututtamassa [SavoGrown sivuilla](#) (botti löytyy esim. etusivun alalaidasta).

SavoGrown henkilöstölle on pidetty tekoälytuokioita, joiden tarkoituksena on vahvistaa yritysneuvontaa tekevän henkilöstön tekoälyosaamista ja miettiä tekoälyn parhaita hyödyntämistapoja kunkin omassa työssä. Lisäksi lokakuussa järjestettiin tekoälytyöpaja, jossa erityispaino oli hanketyön ja yritysneuvonnan tekoälytyökaluissa.

Hankkeen kevät jatkuu webinaarisarjalla ja työpajoilla yrittäjille. Lähestymistapa pyritään pitämään mahdollisimman matalan kynnyksen tilaisuuksina.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Positiivista kannustusta ja rohkaisua tekoälyn käyttöönottoon yrityksissä.

Toteutusaika: 15.3.2024 – 30.4.2025
SG:n budjetti: 73 750 €
Kohderyhmä: alueen pk-yritykset, SavoGrown alueen yritysneuvojat
Partnerit: tekoälyavustajan kehitystyötä tehdään yhdessä Yrityssalon kanssa
Lisätiedot: www.savogrow.fi/tekoalyhanke

ANNE AHOLAINEN
Projektipäällikkö**ANU HYTÖNEN**
Palvelusuunnittelija**ANNIINA
LEHTIPUU**
Palvelusuunnittelija**OLENA MELNYK**
Palvelusuunnittelija

Mutkatonta kotoutumista hankkeen kuulumiset

Mutkatonta kotouttamista -tiimin muodostavat projektipäällikkö Anne Aholainen sekä palvelusuunnittelijat Olena Melnyk, Anu Hytönen ja Anniina Lehtipuu. Hankkeessa kehitetään kuuden kunnan kotoutumisen toimintamallia sekä edistetään eri toimijoiden yhteistyötä. Visiomme on, että vuonna 2026 ”koko kunta kotouttaa”. Kohderyhmänä ovat kolmansien maiden kansalaiset ja yhteistyötä tehdään heidän kanssaan toimien asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa. Valmistaudumme yhdessä kotolainsäädännön muutokseen ja edistämme pienten kuntien kansainvälistymistä.

Onnistumiset

- Tiimi kasvaa neljän hengen suuruiseksi. Kansalaiskurssit liikkeelle.
- Väliraportti: 172 osallistujaa ja 35 tapahtumaa. Yksittäisinä tapahtumina laskettu esim. Vesannon kielikahvilat, suomen kielen lähikurssit sekä Rautalammin taidepaja.
- Työnantajille suunnattu paketti: Opas ulkomaisen työvoiman palkkaamiseen sekä Ulkomaiset osaajat Savossa – webinaarit ja materiaalit.

Kehitettävät asiat

- Kuntien panosta tarvitaan kotoutumisen toimintamallin kehittämiseen.
- Viestinnän kehittäminen edelleen. Erityisesti onnistuneen asiakastarinat ansaitsevat tulla paremmin näkyviksi. Samoin tarvitaan näkyvyyttä kotoutumisen edistämisen palveluille ja toiminnalle.
- Katse vuoteen 2026 - mitä tapahtuu hankkeen jälkeen.

Tulossa

- Asiakastyössä työllistymisen ja yrittäjyyden kysymykset!
- Osuuskuntainfot 5.2. ja 13.2. sekä yrittäjätapaamiset aiheena ulkomainen työvoima.
- Keväällä käynnistyy Suomen kielen lähikurssi Suomenjoella sekä alkeisopetus Pielavedellä.
- Hygieniaopetus 24.3.
- Kielikahvilat Vesannolla ja Tervossa. Kielenharjoittelua Suomenjoella Sisä-Savon kansalaisopistossa.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Kunnissa kotoutumisen kanssa työskentelevät ovat tervetulleita SavoGrow-kuntien kototyön verkostoon! Verkostossa on kuvattu asiakaspolkuja ja on edetty toimintamallin ja käsikirjan valmisteluun. Maaliskuussa järjestetään paikalliset verkostotapaamiset vahvistamaan paikallista kotoutumista edistävää toimintaa. Asiakastyössä jatketaan henkilökohtaista yksilö- ja ryhmäohjausta. Yrittäjyyden ja työllistymisen teemat jatkuvat ja kansainvälisten rekrytointien kautta tulleilla esiin nousevat asumisen kysymykset. Kielikahvilatoiminta laajenee Vesannolta Tervoon ja Pielavedellä hanke toteuttaa suomen kielen alkeiden kurssin. SavoGrown sivustolle aukaistiin Työnantajapalvelut-osio ja sinne on tuotettu Opas ulkomaalaisen työntekijän palkkaamiseen sekä syksyn työnantajille suunnatut webinaarit on koottu koulutuskokonaisuudeksi. Viestinnässä kokeilemme Facebook-ryhmää tiedotukseen sekä uutiskirjettä sidosryhmäviestintään.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Miten saamme aikaiseksi enemmän yhdistämällä pieniä resursseja kotouttamistyössä? Miten saisimme hyviä ja edullisia vuokra-asuntoja uusille asukkaille? Miten lisäämme rohkeutta palkata ulkomaisia osaajia?

Toteutusaika: 4/2023 – 3/2026

SG:n budjetti: 600 459 €

Kohderyhmä: Kolmansien maiden kansalaiset sekä yhteistyö asiantuntijoiden ja sidosryhmän kanssa

Lisätiedot: www.savogrow.fi/mutkatonta-kotoutumista

